

ZEMTURS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKKROKSTS

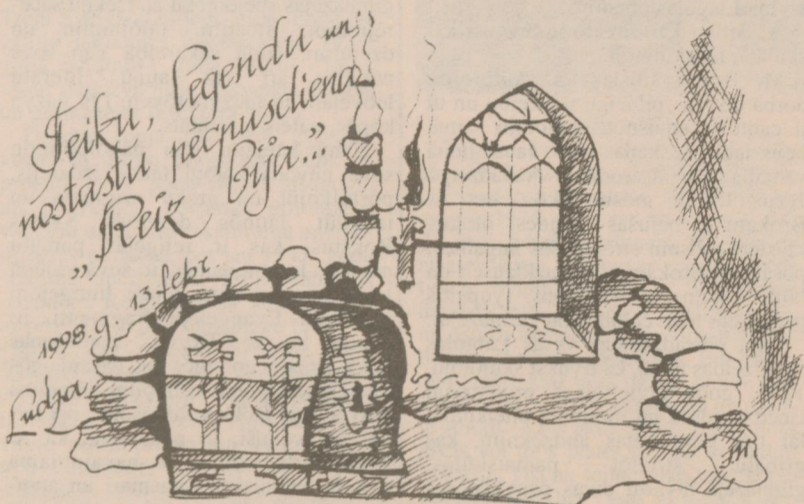
Nr. 8 (143)

1998. GODA 27. FEBRUARS

CENA 10 SANTIMI

KONSULTANTI: religejas lītas – prāvests Aļberts Budže, Raiņa ielā 21, Tiļža, Bolvu rajons, LV-4572, tālrunis – 245-56312; mākslas vaicājumi – Pīters Gleizdāns, Bazneicā ielā 34, Rēzeknes Mākslas koledža, LV-4601, tālrunis 246-24341; poligrafeja, izdevniecība – Jāns Elksnis, Bazneicā ielā 28, Rēzekne, LKC izdevniecība, LV-4601, tālrunis 246-22298; dzeja – Ontons Slišāns, Upīte 2-13, Šķilbānu pagasts, Bolvu rajons, LV-4587; vēsture – Viktors Trojanovskis, R. Blaumaņa 17/18, dz. 6, Ludza, LV-5701; kulturvēsture – profesors Pīters Zeile, K. Valdemāra 145/1-52, Reiga, LV-1013, tālrunis 561423; ekonomika – profesors Jezups Zeļonka, LJAET Akadēmijas 1, Reiga, LV-1003; ūrzemu biroja vadeitājs – Aļberts Spōgis, Breslauer StraÙe 44, 48157, Mūnster, Deutschland.

ANTONIJA TRETJAKOVA, LUDZAS BĀRNU UN JAUNIŠU CENTRA METODIKE MUNA BOLTŌ LATGALEITE

Šū konkursu pagōjušō goda nūgalē reikōja Latgolas nūvoda laikroksts "Zemturs" un Ludzas rajona Bārnu un jaunišu centrs. Pasōkuma daleibnikim atbiļdes nanōce vīgli, jo tōs beja atrūnamas izdavamā. Uz aicinōjumu pīsadaleit atsauce tikai Ludzas rajona skūlas, lai gon varēja pīsadaleit audzēkni nu jebkuras

Latgolas voi cyta nūvoda skūlas. Sajēmē devenus individualus un pīcus kolektīvus dorbus — nu Kōrsovas 1. vydusskūlas 3 un pa vīnam nu Kōrsovas 2. vydusskūlas, Ludzas 1., Cyblas, kai arī nu II Mežvydu pamatskūlas trejs, pa vīnam nu Sālnavas, Nirzas, Cyrmas un Pušmucovas pamatskūlas.

"Zalta teļam nasaklonit, Cyta laimei naskaudit, Pret varonim šō pasaulā nalauzit capuri" — ka šōs četrindes autors ir Pīters Migliniks, prota pasa-ceit vysi, tūmār na kotrs zynōja legendu, ka dzejniks, byudams citumā, ticis imyurāts

uz solas Ludzas Lelajā azarā (V. Vonogs "Socialōs taisneības maktlōtōjs", "Zemturs" 1996. goda 22. janvars). Vyspareizōkōs atbiļdes beja nu Alekseja Ivanova nu Kōrsovas 1. pamatskūlas, Arva Vanaga un Sarmītes Urtānes nu Mežvydu pamatskūlas, Andra Tutina nu Cyblas vydusskūlas un Ludzas 1. vydusskūlas 5.a klases "Okteta".

Lelōkō daļa konkursa daleibniku pareizi atbiļdēja uz jautōjumu par mōksliniku Leonu Tomašicki un jō skulpturu "Jaunova Marija" — Mōras zemes karaline, par tū, kod un kai dzejniks Imants Ziedonis irūsynōja reikōt konkursus lauku sātom, par Aleksandru Proboku un jō atmiņu grōmotu "No Rītipes līdz Kolimai".

Bet izarōdēja, ka vīns nu gryutōkim beja jautōjums par Grebļa kolnu, par tū, kas sekmej sensenūs augu un kukaiņu sugu sasaglobōšonu jō nūgōzēs.

Kas ir Grebļa kolns? Sovdabeigs geomorfologiskis veidōjums, atsarūn Ludzas rajona Šuškavas cimā storp Pyntu un Šešku azaru, oss. Tō pamats sasnādz 70—100 metru plotumu, augšējō daļa lūti šaura — 7—10 metri, valņa relatīvais augstums ir 20—30 metri. Nūgōzes dizgon gludas un stōvas, vītom — 60 grādu sleipumā un, pasateicūt tam, saules stori kreit gōndreiz perpendikulari, tamdēļ osā vārojams stypri izteiktis kontinentals mikroklimats. Te, Grebļa kolnā, sasaglobōjis taidis augu sugu kompleks, kaidis bejis pyrms 4500—2500 godim (subborālō perīoda relikti augi. Zynōtniks V. Smilga, kurs septendasmītūs godūs īpasazyna ar Grebļa kolna dōrgumim, rakstēja na tikai par naporostīm floras pōrstōvim, kolna kai monumentala dobas veidōjuma naatkōrtojameibu, bet arī par tū, ka te ir vairōk nakai 500 zveišpōrnu sugu, tymā skaitā tauriņu. Daudzu sugu pōrstōvi te sasnādz sova izplateības areala zīmeļritumu rūbežu.

Naporosts arī tys, ka kolns veidōjis apmāram pyrms 14000 godu kaidā ladōja plaisā, kur smīti un granti sanese ladu kusšonas yudini. Ūtra taida Latvejā nav.

Aleksandrs Ivanovs, Kaspars Kuprevičs, Arvis Vanags un Sarmīte Urtāne sovos dorbus uzrakstējuši latgaļu volūdā un par tū sajēme papyltus punktus, tī saistēja arī ar gleitū nūformējumu.

Saturiski vyslobōk uzdavumu veicis Aleksandrs Ivanovs nu Kōrsovas 1. vydusskūlas (1. vīta), Baiba Golubeva nu Sālnavas pamatskūlas (2. vīta) un Sarmīte Urtāne nu II Mežvydu pamatskūlas (3. vīta). Par lobu konkursa dorbu uzteiktis Andris Tutins nu Cyblas vydusskūlas, Arnis Vanags nu II Mežvydu pamatskūlas, Ludzas 1. vydusskūlas 5.a klases "Oktets", Kaspars Kuprevičs nu Nirzas pamatskūlas un Irina Bļase nu Kōrsovas 2. vydusskūlas.

Konkursa reikōtōji par veikumu paļdis soka Cyrmas 1. pamatskūlas 5. klasei un tōs audzynōtōjai, Brigu amatkūlas puļceņam "Rūķitis", Agnim Kalniņam nu II Mežvydu pamatskūlas, Sarmītei Plaučai, Sanitai Mortukānei un Kristīnei Škiopu Pušmucovas pamatskūlā, Zanei Jurānei Cyblas 1. vydusskūlā, Dianai un Marikai nu Kōrsovas 1. vydusskūlas, kuras sovos dorbus syuteja pa postu, un cytim. Ūzvarātōji un cyti aktivōki daleibniki sajēme laikroksta "Zemturs" redakcejas un Bārnu un jaunišu centra bolvas. Lads, kai soka, sasakustējis un pavasarī gaidit konkursa ūtrū kōrtu, jautōjumi byus publicāti.

J. Soikāna Ludzas bārnu mākslas skūlas mōceibu daļas vadeitōjas Ināras Mīkažānes zīmējumi atgōdnōs par šō goda 13. februari teiku, legendu un nūstōstu jaukū pēcpusdīni "Reiz beja...", kuras laikā apkūpōti arī konkursa rezultati — tūs sajēme vysi daleibniki.

SOVAI PIĻSĀTAI

Preiļu 1. pamatskūlas 9. klases (četrās) latvišu volūdās un literatūras skūlōtōjas Lūcija Ūzuliņas vadeibā savōkušas Latgolas dzejniku vōrsmas, veļteitas Preilim, ar datoru izgatavōjuši sovdebeigu krōjumu "Preili, Preili, tu piļsāta muna..." Jimā 25 dorbi, kuru autori ir Onte Leičujōns, Ausma Pōrmale, Ontons Kūkojs, Marta Bārbale, Jōns Gurgōns, Valdis Romanovskis un cyti. Vysvairōk, palykdams napōrspāts, veļtējis dzejniks Andris Vējāns — vairōk nakai pusi.

Novembra beigōs pār skūlōtōji un skūlāni organizēja literaru sareikōjumu, izmontōjūt šū izlaseiti.

HRONIKA

- 25. februārī (1938) Daugavpilī dzimis grafikis Naftolijs Gūtmanis.
- 26. februārī (1938) pyrmū reizi Reigas radiofonā pōrraida Latgolas etnografiskōs mākslas puslūdi.
- 27. februārī (1778) apstypinōts Daugavpiļs piļsātas plāns.
- 27. februārī (1893) Jezupovas draudzē dzimis teologs, Aglyunas gōreigō seminara profesors Jōns Leitāns, miris 1931. goda 3. majā.
- 27. februārī (1993) Romā miris katōļu veiskups Vilhelms Nūks, dzimis 1938. goda 16. janvarī Ludzas apriņķa Kōrsovas pogosta Jaunelkšņūs.
- 28. februārī (1888) Ludzas apriņķa Mērdzenes (Mihalovas) pogosta Kitkovas cimā dzimis izcylais sportists, vairōkkōrtejsais pasaulā čempions klasiskajā cēiņā Klements Buļs, miris 1953. goda 7. apreli Moskovā.
- Februārī (1918) Rēzeknes apriņķa Kaunatas pogostā dzimis publicists, žurnālists, literāts, nūvodpētniks Gunārs Brokāns, miris 1986. goda 17. juli Reigā.

Sastōdēja
Viktors TROJANOVKIS

RĒZEKNES PŪĻU PAMATSKŪLĀ — MŌKSLAS DORBU IZSTŌDE

Tys ir kōrtejsais mākslas magistru Pītera Gleizdāna (grafika) un Jōņa Igovena (gleznas) tandema veikuma redzējums. Pyrmais nu obim mākslas koledžas pasnēdzējim ir Latvejas Mōksliniku Savineības bīdrs nu 1997. goda, apbolvōts ar Treju Zvaigžņu ordeņa Zalta gūda zēimi, pazeistams nu mākslas vaicōjumu aprokstim periodikā, strōdōj stōjgrafikā, plakātā un grōmotu mōkslā, akvareli, izstōdējis sabīdreibā pazeistamu promenentu personu draudzeigūs šaržūs — 6. Saeimas deputata Pītera Keiša, jaunōs dramaturges Ingas Kuzminas, Kaunatas dzejnika

Konstantina Medņa, rēzeknišu īcineitō ōrsta Nikolaja Mazurenko, popularō žurnālista Imanta Mikuča, kai arī "Leiču" prezidenta G. Klindzāna, Latvejas ZA gūda lūcekļa, rakstnīka Jōņa Klidzēja, mākslas zynōtnīka Jōņa Pujata un dzejnīka Andra Vējāna portretējumus, cytas zīmējumu lopas, bet ūtrs, kurs ir koledžas mōksliniciskōs kūkapstrōdes nūdaļas vadeitōjs, izgatavōj krucifiksus, veiksmēigi risynōj reklamas pasyutējumus, gleznoj ainovas un klusōs dobas, taipat tāva sātas un apkaimes motivus Kaunatas pogosta Lelajūs Batņūs, Rāznas azara myužēibu, aicinōj meilēt dzymtū dobu, spācynōt paaudžu kontaktus, dzeives kvalitāti. Šamā izstōdē radzami jō eļlas dorbi, veļteiti Rāznas azaram, zīdi, "Palākī stumbri", "Kanals", "Mōja ar kūku", "Rēzeknes upe Batņūs", "Dzymtō puse" un cyti.

JŪLIJS TRŪPS DZEJA ČETRŌS VOLŪDŌS

Krīvu laikā namīru pret komunistiskū kōrteibu paude daudzi jauni, atgōdoju, cik nikni kompartejai padeveigi rakstniki presē apkarōja tūs, kas dzejā vīse jaunus izteiksmes veidus voi saturu, puļcējōs kafejneicā Vācreigā ar naoficialu vōrdu "Kozā". Zynom, ka arī vīns ūtrs nu šim poetim arī myra meiklainūs apstōklūs. Šudīn nu tō vairs nikō, var saceit, absoluta bezcenzuras radeitbreiveiba. Jī roda,

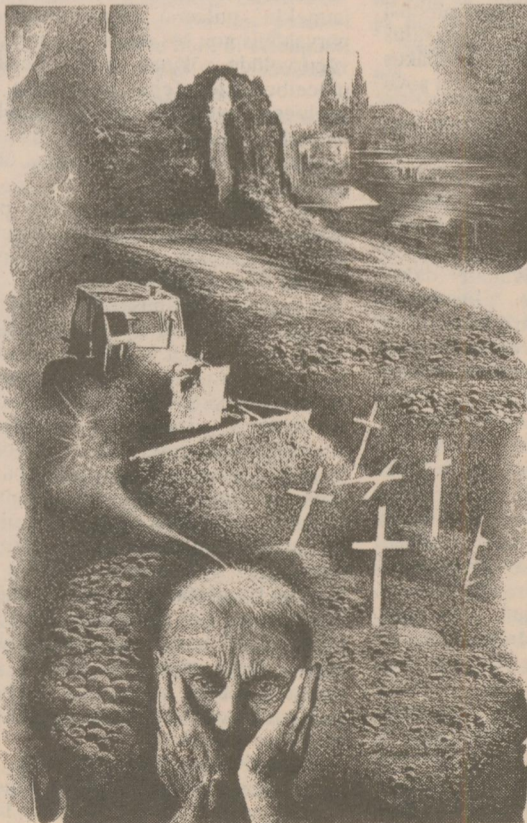
bet moz kas nūnōk leidz tautas apziņai.

Rēzeknes atpyutas centrā "Klondaika" februārī nūtyka pyrmais latgaļu poezējas vokors voi dīna '98. Na tys svareigi, kai tū nūsauca, bet apmāram 30 jaunūs dzejdaru un bardu nu Bolvim, Daugavpiļs, Reigas, Leitovas iraudzēja vīns ūtru un saza-protōs. Par tū jōpasateic Juram Urtānam, kurs pats dzeju naroksta, bet nabejs slynks dūt cytim pasmaltū nu O. Kūkoja "Okas", uzturēja latgališu tautas dzišmu goru.

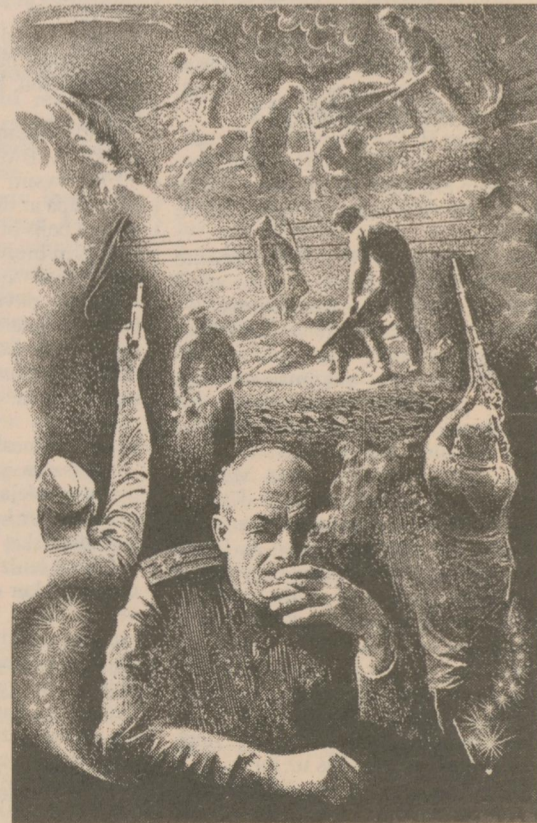
Dzeja nu muzyka skanēja latgaļu, baltu, leitovišu un piļju volūdōs.

25. MARTS — KOMUNISTISKŌ TERORA UPERU PĪMIŅAS DĪNA

Rēzeknes mōksliniks Jōns Gailums:

Sorkonūs mežūņu cinisms

Komunisma ceļtniceiba

Sākums 2. lpp.

kas nūderēja obom gimnazejom, bazneicai un tās saimniecībai, Somersetai un apkaimes zemniekiem. Tai kai elektreibas ražošanā izmantoja yudiņa spēku, tei nabeja dōrga. Ar elektreibu darbynōta mašina kyuluse labeibu apkaimes zemniekiem, jim kolpōjušas patmales, kūkzōgeitova. A. Brokam vēl bejis nūdums uzceļt ari ceglu fabriku, uz kooperativa pamatim nūdybynōt jālsporta ražōtmi — šim planim bejuse lela atsauceiba apkōrtnes zemniekūs, bet tam vysam pōrvylka streipi kars.

Pasateicūt A. Broka gōdeibai un autoritatei uzlobōti apkōrtnes celi, rodusēs šoseja uz Aglyunas staceju, jys panōcis ari tū, ka tai pōrsaukta Rušonas staceja — šys vōrds popularōks, nūvārstas naskaidreibas dēļ tōjōku apvydu svācēlōtōjim, kas nu zynōja, kurp jōbrauc ar vilcīni.

Arhidiecēzes sipodē 1937. godā A. Broks pīsadalējis kai Aglyunas dekans un ticis apstyprinōts par tōs sinodalū tīsnesi, tymā pošā godā Roma jam davuse monsiņora titulu, Latvejas valdeiba apbolvōjuse ar Treju Zvaigžņu ordeni, plašō Latvejas katōļu jaunōtnes organizaceja 1939. godā uzjāmuse gūda bīdrūs. Tauta vysur daudzynōjuse Aglyunas dekana un gimnazejas direktora vōrdū.

Dimžāl, beja ari taidi cylvāki, kurim jō dorbu vēriņš nav bejis pa prōtam. 1941. goda vosorā atsagrīzīs nu Kūrzemes, pōrjēmis gimnazeju vadeibu un ar jam rakstureigu enerģiju čērēs pi dorba, bet jau 1942. goda sōkumā apcītynōts. Trejs mēnesis pavadējis Reigā cītumā viņā kamerā ar prof. Dr. Paulu Galenieku (1891—1962), kurs padūmu laikā beja Saeimas deputats, nav ticis pratyņōts un nav uzzynōjis apcītynōšanas imaslus. Atsagrīzēs Aglyunā, kur vītējō posta priksneica sacējuse, ka ņyu direktors sovus nūdevējus saukšūt pi atbīldeibas. Bet jys nūpitni uzlykōjis runōtōju un nūsacējis: "Naaizmērstit, ka asu katōļu priesters".

Pa apcītynōjuma laiku obom gimnazejom beja jau cyts direktors un A. Broks klusu dzeivōja Aglyunā, cikom 1942. goda vosoras sōkumā pīnōce ūtrō apcītynōšana, ar kū tod ari jys pazuda sovai tautai uz vysim laikim. Mes pat nazynom, kurā vītā un kod, kaidūs apstōkljūs tyka iznycyņōts.

L. Latkovskim ōrēmēs kaida persona apgolvōjuse, ka A. Broka vōrds radzāts kaidā vōcu koncentracejas nūmetnēs myrušūs sarokstā, tikai dzimšonas dati nav saskanējuši. Dr. S. Škutānu turpreti aizsnāguse ziņa, kas likūt dūmōt, ka jys nūšauts Latvejā. Voi eistū patiseibu 'vairs uzzynōšim? Myusim atstōta tikai apziņa, ka monsiņors Aloizs Broks sovū naporosti darbeigū, Dīva gūdam, tautas gora un saimnieciskōs darbeibas ceļšonai veļteitū myužu nūslēdzis kai mūceklis. Mes šam leļajam cylvākam par vysu, kū darējis myusu lobā, vairs tikai sirdis varim saceit klusu paldis un vēlēt svātū pīmiņu paaudzēs. Lai jō dzeives pīmārs un mūcekleiba kļyvt par paraugu un sāklū cytu varneibai!

ALBERTS SPŌGIS, MINSTERE

CYLVĀKI UN NŪTYKUMI

6. turpynojums

Tūlaik, kod sovus mēginōjumus izdarēja Konstantins Raudive, šei beja jau moderna aparatura. Myuzeibā jys aizgōja 1974. godā, jau nu jō nōves paīt 24 godi, tehnika, prūtams, mainējusēs, atsateistējuse un navar zynōt, kaida ivērze byutu myusdinōs. Tagad jam daudzōs vītōs ir sekōtōji, šeit ari abrauc un daudzi interesejōs, jim jōpastōsta, kū liicynoj atstōtais montōjums. Bet kū tys dūd tagad, kod vyss fiksāts breidī, kod nūtyka, kod uzdeve jautōjumu un dabōja atbīldi — tys palik lenē. Ir ari kaidas dīvas voi trejs plates izdūtas ar šaidim irokstīm. Tīši nu šejnes mes nikō kopēt navarim ļaut, bet vysas jō izdūtōs grōmotas ir bibliotekōs, pīitamas kotram.

Vysas lentes nūdūtas Londonā, parapsihologiskajam institūtam, pōri par 60 tyukstūšom sarunu.

Tōļok styureits ir Arnoldam Apsem, kurs beja legionars, dzejņiks un rakstņiks, kūpā ar jū beju gyustā. Jys zemgalits, montōjums ir vēstules, grōmotas. Pādejus godūs daudz rakstēja, seviški Daugovas vonogu žurnalā, dīzgon interesants ir jō romāns "Klūsterkolns" — par vītū, kur dzeivōja un ka tur ogrōk bejis klūsters, ar kū saisteitas dažaidas teikas. Francejā jys dzeivōja un tī ari myra, atstōjis kaidas picas sešas grōmotas, dažus rūkrokstus.

Jōņs Jaunsudrabeņš jauneibā bīži vin dīnas pavadējis Latgolā, bet sevī par taidū naturēja, tei jam bejuse meila jauneibas zeme. Te ir jō ainovas nu pādejos dzeives vītas — "Mēnesneica", kai mes saucam mōjeņu azara krostā apmāram ostondesmit kilometru nu Minsteres. Tū jam vōcu draugi nūdeve personeigā litōšonā. Šys nameņš atsarūn uzkaļneitē un kaidus symts metrus lejōk ir azars. Jō kaisleiba beja makškerēšona — te ir ari bīldes nu makškerņiku gaitom. Pi jō bejom cīmūs

vairōkas reizes, beju es ari ar sovū klasi, rudinī paleidzējam sagatavōt molku zimai — sagrīzt un saškaļdeit — tī kaidū divu symtu metru attōlumā beja ari jaunōtnes mitne, kur kaidū nedēļu atsapyutomēs — meži, azarmola. Bet vokorūs mōjas saiminiks stōstēja par sovū jauneibu, pīdzeivōjumim makškerņika un gleznōtōja gaitōs. Myusu gleznu krōtveitē sasaglobōjuši jō dorbi dažaidūs formatūs. Uz molberta stōv pādejaiss, pōrnasts nu mozōka izmāra studejas, nav pīlneibā nūbeigts. dažas glezneņas ari nu Kaukaza laikim — kaida kolna upeite, cīmots.

Te daudz jō personeigūs montū. Ar kūkgrīzšonu nanūsadorbōja, tī ir dōvynōjumi, makškerēšonas pīdarumi, pošporteti, kai šys ar malnu bōrdū, lai trymdā napazeitu, cyti, kūpā ar kuņdzi Natī, Nataliju.

Lai ari te vysai saspīsti, cik beja ispējams, montas ceņtemēs izkōrtōt tai, kai beja pi jō sātā — gondreiz taidis pats styureits beja ari tī. Sei gulta un plaukti — tī poši un taipat izvītōti, jimūs stōvēja ari vysas šōs grōmotas. Mes tī bīži vīsōjamēs, varējam restaurēt. Jō draudzine Ausma Rudzite, doktore, ari paleidzēja ar sovū padūmu.

Te nu jō montom ir tōļskots, bumerangs, kū atsyutejuši draugi nu Austrālejas, laikam nu turīnes ari šys tabakmoks, cytas līteņas, oža rogs ar inkrustaceju, glīmezneica — kotram kaida izceļsmes vēsture, kotra pa sovam bejuse dōrga. Dōvynōtas ir teineites un lōdeites, nu Latvejas leidza atvest moz kū varēja, dōvynōjumi jubilejōs. Te otkon jō rokstamgolds, pi sinas — portreti, kūpā ar kuņdzi, mōtes gīmetne, jō dorbs "Mōte kopoj lokstus". Ilykts ari pādejaiss dzejļūs zeimuli:

"Lai sēstamies sapņu šūpolēs

Un uzsviežamies tik augstu,

Ka ieraugam dzimtenes jūrmalu

Un Alaukstu — Dieva plaukstu.
Lai vērojām kalnus un ieļejas,
Lai priecē mūs Daugava, Gauja,
Lai sveicinām Latgales meitenes,
Kam vizbuļu pilnas sauļas.
Lai redzam, ko zeme un debesis
Vēl vējojas mūsu elpā.
Lai jūtam, ka nava vēl zudis viss,
Ko atstājām Latvijas telpā."

Myusu ekspozicejā vēl kaida jubilejas medaļa — portrets metālā, veidōts 1962. godā. Uz lata lobōk laša vītā varātu likt šaidū Jōņa Jaunsudrabeņa portretu — skaists. Bet tys ir jūks. Te jō grōmotas, izdūtas vēļ Latvejā, un ari emigracejā, poša meistarōtas makškeres un spinningi, kurim jau godū divdesmit. Jam beja sovās icīneitōs vītas makškerēšonai.

Taidas lampas, kai te eksponatūs, beja lauku sātōs jō laikā Latvejā, bet drūši vin nanōk nu turīnes. Pymajūs trymdas godūs Vōceja beja sabumbōta, sadauzeita, juta pōrtykas tryukumu un šū lampu byus imontōjis kur pa ceļam. Taipat ari šys kūka puļkstīņš — ari na nu dzimtaines, — nu turīnes jau nikō navarēja pajimt, kai tikai sovū dzeiveibu.

Līkas, ka Neretā veidōsīs jō muzejs, pošlaik vysa tī navar uzjimt. Testamentā vysis nūvalāts preses bīdreibai, par kū jei izaškērs, tai ari byus.

Turpmōk byus vēļ

Attālūs: Jōņa Jaunsudrabeņa rokstamgolds ar persūneigom montom; daļa nu ekspozicejas sinas; kaidis styureits ar jō gleznu priksplānā un bistem.

H. HAHELIS, PENSIONĀTS INŽINERS MEŽKŪPĒJS

QUO VADIS?

Nūsaklausūt šō goda 14. janvara radioraidejumu, "Meža saiminiks" rodōs asociaceja ar kaidreizejū Padūmu savineivā vodūšu bioloģejas zynōtņu doktora prof. Lysenko teoreju un Rotberga kunga uzastōšonu šymā raidējumā. Rotberga kungam Lysenko teoreja drūši vin sveča, bet myusim, LLA Mežsaimniecības fakultates studentim, beja jōkōrtoj eksamens, lai gon ar pasnīdžēju doc. Avotiņu-Pavlovu (īsauka Yudinģolva) streidejamēs.

Mežsaimniecības nūzarē asu nūstrōdōjis vysu sovū myužu, muna dzymta ar tū saisteita trešā paaudzē. Atgōdinošu, ka Latvejā vysūs dažaidū varu režimūs strōdōjuši daudzi ivārojami meža zynōtņiki, sovās zemes patrioti, un jūs skūlnīki, tōpēc "Mežolē" klōtasūšim rōdēt un apjyusmōt lektoram nazynoma nūsaukuma syneņu voi kēpeiti nu jau nikaidi navajadzātu. Pi tam Rotberga kunga īteiktōs teorejas un tōs pīkritēju reiceibas rezultatus jau šudīņ var aplykōt dobā, jo tīši taidā veidā sovus mežus apsaimnikōja kolhozi un padūmu saimniecības 1947.—1970. godā. Bebru "pīlōgōtōs" plateibas symtūs hektaru sastūpumas daudzās Latvejas nūvodūs, kaut voi Ludzas rajonā, tikai šudīņ nivīns napateiks, kū īsōkt ar taidū "mitrū mežu", varbyut

īvozōt malarejas ūdus?!

Sovā laikā itūs kolhozu mežu apsaimnikōšonas pajēmīnus asu kritiski nūvērtējis un publicējis laikrokstā "Padomju Jaunatne", par tū dabōju šķērītis nu omota Ludzas MRS.

Latvejas mežu uzturēšonas principi šymūs symts godūs pīlneigi skaidri pīrōdeiti ar matematisķim aprēķinim un īgyutim praktiskim rezultatim. Ari privatmežu apsaimnikōšonā byutu jōsavoda nu bejušō ivārojamō meža zynōtņika Arvida Zviedra pētejumim un sacynōjūmim, "jaunzynōtņikim" ar šim principim nūteikti jōpāsazeist, jo tī ekonomiski jūti efektīvi, jo nagrib byut "vīnas dīnas" saiminīki.

Vēļ gribu pasveitrot, ka, reikojūtīs pēc A. Zviedra īteikuma, apšu audzē varēja vīnas mežsaimniku paaudzēs laikā īgyut, respektīvi, nūcērst un īgyut 75% lītūkū (bejušōs Rēzeknes mežrypsaimniecības Mērdzīnes mežniecībā).

Var jau sarunōt dažaidas gudreibas (prūti — mulķeibas), bet na tik prosti: redzit — jūti efektīvi ir slapni mežu tipi, padūmu laikā izveidōtas mīļzeigas teiraudžu plateibas, nav rēķinōta poizmoksas ūtt., ūtt. Jōatzeist, ka ari tymā laikā beja daži "gudri" zynōtņiki, bet rezultats vysim zynoms (varbyut ari nā?): īvozōts ērcu encefalīts, bebru

appludynōtas, respektīvi, izpūsteitas lelas mežu plateibas, bet nav pasalelynōjūs yudiņa putnu bori, ni medejami zvēri voi radeiti kaidi cyti lobvēleigi ekonomiski un biologiski faktori.

Ostonđasmytūs godū sōkumā Rēzeknes MRS-ā īsaroda zvidru mežrypnīks kūpā ar vōcu tautēibas konsultantu, lai īpērktū 3 tonnas egļu sāklū, kas īgyutas Rēzeknes apkōrtne, pi tam moksōjūt cenu, kaida tiks prasēita. Jys pat napīmineja par propagandātōm sapyvušu apšu, bleigznu, kōrklu audzem un šūs kūku — kryumu sāklom "nōkūtnes" mežu audzēšonai. Ari tagad īteiktāis — Latvejas mežu vītā radeiti kaidū nanūsokama jēdzīņa rezervatu un ka uz šejīni brauks vysī Rītumu turisti un latvīši tauta nu šō biznesa zīdēs un plauks — ir vairōk nakai topeja.

Ar Rotberga un cytu kungu teoreju faktiski teik propagandāti bejušōs Padūmu Savineibas Zimeleiropas daļai un Sibirejas mežu izmontōšonas principi — tī tyka izcērsti tikai lītaskūki, golvonūkōrt skujkūki mīļzeigōs vīnlaida plateibōs un izcārtumi ar jau tī asūšū "nōkūtnes audzi" atstōti Dīva ziņā. Latvejā šōs teorejas sludynōtōjim ir vīns mērķis — vīgli un ērti īgyut maksimalu peļņu un pēc tam lai voi "yudiņa plyudi".

Anglim ir sokamvōrds: "Fakti — styurgalveiga līta", bet fakti ir taksatora Mārtiņa Dāboliņa un cytu Latvejas ivārojamōkūs zynōtņiku reiceibā. Jūs pīredzi Latvejā apgyut beja īsarodusēs

na vīna vin progresīvūs valstu delegaceja, pat nu Japōnas.

Presē pasarōdējūsōs ziņas par Zvidrejas mežu apsaimnikōšonu saleidzynōjumā ar Latvejas rezultatim, šymā gadejumā varu tikai atgōdynōt, ka Latvejā 1920.—1940. godā strōdōja apmāram 3000 meža sardzes darbiniku, tikai valsts meža fonda un 40% budžeta īnōkumu deve tīši šys mežs. Nasaverūt uz tū, ka nūzidzeibas leimiņš beja nasaleidzynojami mozōks par tagadejū, meža sardzes darbiniki beja bruņōti ar kaujas īrūcīm. Pīmāram, Tīļzas mežniecības desmit darbiniku reiceibā, naskaitūt medeibu bises, beja 8 revolveri, 5 kara šautīnes un 3 "Montekristo".

Sacynōjums tikai vīns: lai saimnikotu kai Zvidrejā, jōpanōk atteiceigs myusu tautas morālais leimiņš, kai ari atficeigi myusu tautsaimniecībā vyspōr. Bet tam vajadzeigi dasmyti godū, jo na vairōk! Tresdasmytūs godū vydā Latvejas tautsaimniecība tījēme 2.—4. vītū Eiropā, šudīņ — 92. vītū pasaulē!

Nalēlā rokstā navar apskateit vysus meža apsaimnikōšonas jautōjumus un voi tī voldūšajai biznesa elitei ari vajadzeigi, rūnās tikai vīns vaicōjums: kō interesēs ceinamēs — sovās valsts, tys ir, tautas, voi vīneigi sovai kabatai?

Quo vadis, "jaunmežynōtņiki"?

Nota bene: paldis Dīvam, ka vēļ nasōc īteikt īaudzeit Darmštates prižu mežus!

D. JERMOLOVIČS

Vacticeibņiku inōkšona

Krīvejas cara Pitera I laikā tyka vojōti vacticeibņiki, nu Austrumkrīvejas jī devēs uz Altaju, bet nu Rītumkrīvejas emigrēja uz Latgolū, kura tūlaik beja Pūlejas varā. 1772. godā nūtyka pymō Pūlejas daleišona, kod daļu okupēja Krīveja, Prūseja un Austrēja, Latgola nūnōce Krīvejas varā. 1772. goda tautas skaiteišonā zynoms, cik te beja krīvu tautēibas īdzeivōtōju.

Vysvairōk jūs beja Veisenhofam pīdarūšā Rībeņu muižas teritorejā, kur nu 1845 zemniekim 1433 beja īgōjēji, kas sastōdēja 78% vysu muižas īdzeivōtōju. Sokolovska Cyskodu muižā īgōjēju beja 52%, Ryku Garkolnu, Viļānu un Maltsas muižā krīvu īnōcēju beja 52—68%. Taipat lēls jūs skaits dzeivōja Borhu Varakļōnūs, Gaļānu un cytōs muižōs, Ludzas starostejas muižņika Rika Sprikuļovā un Uškačovā, Veisenhofa Brodaižūs, Borha Landskoronā, Jādkovu Rundānūs un cytur.

Izmontōts Antoninas Zavarinas roksts "Latgolas krīvu īdzeivōtōji pēc 1772. goda tautas skaiteišonas datim", "Acta Latgalica" 8. sējums 104. loppuse.

LĪGA KONDRĀTE, LUDZAS LTA DIREKTORS

LUDZAS NŪVODS GAIDA

Vāladamās, lai kotrs lobōk ipazeitu Latvejas austrumu pīrubežas daļu, myusu lauku turisma agentura (LTA) pīdōvōj vairōkus maršrutus. Pīrmais nu tīm — rajona kulturvēstures izziņas taka — vīnas dīnas ekskursejai ar autotransportu nu Ludzas muzeja, vydušlaiku piļsdrupom, Romas katōļu bazneicas uz Isnaudu — Istalsnu — Brīgim — Zylupī — Zajesjes muižu un zyrgaudzātovu — Pasīnes muižu un katōļu bazneicu — Meikšānu piļskolnu — Grebļa kolna dobas līgumu — "Draudzeibas kurganu" un atpakaļ uz Ludzu. Ūtrais saucas *sepaņes elpas apdvastais dobas ainovu kompleks* un ipasazeišona vīnas dīnas laikā ar autotransportu sōcas taipat Ludzā, tōļōk vēzōs uz Pylidas bazneicu un azara dobas līgumu — Silovu piļskolnu un apmetnes vītu — Nirzu — Raipoles bazneicu — Rudovas piļskolnu — Lauderu bazneicu — Pentjušu piļskolnu — Rundānim — Vacslōbodu — Konecpoles muižu

— Plisūna azaru un dižakmeni — Istras azaru un atsagrīzūt Ludzā. Ispējams šūs obus maršrutus apvīnōt divu dīnu ekskursejā.

Trešais ir *cara ceļu trakts, muižas un bazneicas ap jū*. Ari šei ir vīnas dīnas ekskurseja ar autotransportu, kura nu Ludzas aizvad uz Greizū kolnu — Pušmucovas bazneicu, krucifiksu — Mērdzini — Styglovu — Malnovas muižu ar muzeju un parku — Kōrsovu — Rogu piļskolnu — Naudaskolna akmini, kopsātu — Saļnevas muižu un kapliču — Ruskulovas muižu, nu turīnes atsagrīzūt Ludzā. Catūrtais — *Rogovka kai gora gaismas olīts*, vīnai dīnai ar autotransportu, divom — kōjom vou zyrgu pajugā nu Rogovkas uz Sārpu krucifiksu, kopsātu — Valna pādu — Sylamolu — Kōrklinīkim — Dekterim — Lyuzinīkim — Desetnīkim — Miglīnīkim — Zaļmuižu — Rudukim

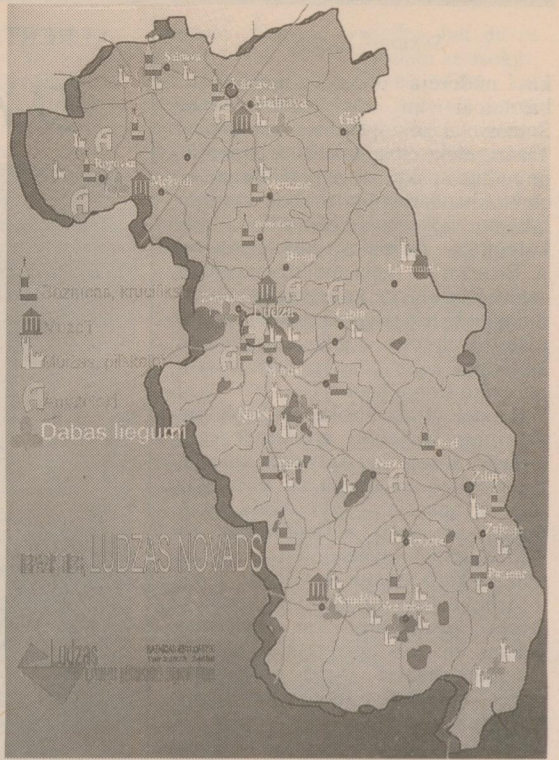
— Opinku piļskolnu — Cyvkoru 19. gs. zemniķu sātu — Pujātīm — Gailumim, keramika J. Gailuma un mōkslineicas M. Gailumes darbneicom — Naurānim ar etnografiskū ansambli, audēju darbneicu un muzeju (Rogovka). Pīktais maršruts — *grafu Karnicku dzeives vītas*, vīnas dīnas ekskurseja ar autobusu nu Ludzas kapličas uz Franapoles muižu — Cyblas muižas kompleksu — Kopukolna piļskolnu — Felicianovas HES ar Plenna muižu un zyrgu izjōdi — Istalsnas bazneicu, nu kurīnes atsagrīzūt Ludzā.

Maršrutu ekskursejōs par vīnu stuņdi jōmoksoj pusūtra lata. Nakts mītnem ir vīneica "Ezerzeme" Ludzā Stacejas ilā 44, tōļrunis 22490, atpyutas kompleks "Zurzi" par 1,85 latīm nakšņōšonai vīnai personai, vīsu mōja "Vīndedzes" ar lauku pērti, ādynōšonu leidz 9 personom par 8 lati kotrai, gimīnes mōja "Dōrzs" ar ādynōšonu, spēlem leidz 6 personom, zemniķu saimnīceiba "Čikuri" ar produkcijas degustaceju 6 personom, breivdīnu mōja "Azarzemē" atpyutai, vīseibom ar pērti un spēlem 10 personom, nūmetpū mōjas Nirzas

pāimatskulā (50 personas), Eversmūižas kungu nomā (35 personas), vīseicas Saļnevas (40 personas) un Malnovas muižas (10 personas), telšu piļseteņa pi Pyntu azaru un kempings "Seiļukolns" Pylidas azara krstā.

Uzziņai: rajona plateiba ir 2566 kvadratkilometri, 39023 idzeivōtōji, 24 pogosti, trejs piļsāts — Ludza, Zylupe un Kōrsova, attōlums nu Reigas — 271 kilometrs. Rajonā atsarūn 193 vaļsts aizsorgojamī kulturas pīminekli, tymā skaitā 83 arheologiskī, 12 arhitekturas un 1 piļsātbyuvnīceibas, 74 mōkslas pīminekli un 16 vaļsts aizsorgojamōs dobas teritorejas.

Myusu agentura Ludzā, Bazneicas ilā 42/11, LV 5701, tōļruni 23922 un 24688.

JŪLIJS TRŪPS

K. VALDEMIERS
LYUDZ UZLOBŌT
CĪTUŠŪS
ANONIMITATI

Latgolas apgobola tīsas priksādātōjs Kārlis Valdemiers nūvoda preses un elektriskūs masu saziņas leidzēkļu darbinīkus aicyņōja uz tradicīonālū preses konferencei Rēzeknē. Žurnalisti nu Bolvīm, Preilīm un cytīm Latgolas rajonīm saļēme plašu un vyspuseīgu informaceju par tīsu istōžu darbeibu pagōjušā godā.

Jo kriminallītu "porōds" šūgod byus krītnī samozynōts, tod civillītōs juridiskīm darbinīkim tys nabyus pa spēkam un tōpēc, ka ir hronisks specialīstu un tehniskūs darbinīku tryukums, tīsas procesūs pīsaiteitīs nadisciplineiteiba, telpu šaureiba. Nūzīgumu strukturā sūdameibas nūteikšonā Latgolas tīsneši nav strōdōjuši slyktōk par koleģīm cytīs apgobolūs. Dominej smogī mīsas

NAUTRĀNU TEIKAS
SKŪLĀNU SAVŌKUMĀ
BLISENĪ

Sanejūs laikā kotrai vīnsātai bejīs sovs nūsaukums, kas cēlīs nu kaidas rakstureigas pazeimes — mōjas beja upes krostā, auga kaidis īvēreibas cīneigs kūks voi kryums. Kod veidōjōs cīmi, kotram ari vajadzēja sovu nūsaukumu. Veiri, kuri apstrōdōjuši zemi, uzgōjuši senejūs laikā blīsi, bejuši izbrenīnā un apkōrtni nūlāmūši saukt par Blisenīm.

Indra DAUKSTE,
8. klase

IVULĀNĪ

Cylvāki dzeivōja cīmūs, bet tīm vēj nabeja nūsaukumu. Nūlēme taidu izdūmōt. Šymā laikā zīdēja īvas, tūs beja vairōk nakai cytu kūku un tīcis īrūsynōts saukfīs par Ivom. Bet tys nabejīs eisti lōbs nūsaukums, tymā cīmā īvas zīdējašas ļūti ļūti lānom — nūlāmūši saukfīs par Ivulānim.

Egita MAZURE,
8. klase

NOĻA KOLNS

Kristīnkūs ir kolns, kuru kaidus godus 50 atpakaļ sauce par Noļu, jo tur dzeivōjīs saimīnīks ar īsauku Noļš. Jam bejušas dīvas meitas, pats ļūti dusmeīgs un jāni puiši mōjōs nadreikstējuši rōdeifīs, tōpēc jī bīži vīn nūdarējuši pōri saimīnīkam: uzvylkūši rogovas uz jumta voi orķļu, aizbōzūši ar lupotom dyumīni un darējuši cytus jūkus.

Vēļōk šū kolnu sauce par Majaka, jo uz tō uzcele nūvārōšonas tūrni — tys nūsaukums sasaglobōjīs ari šūdiņ.

Sintija LUDBŌRŽA,
8. klase

KROSTA KOLNS

Myurinīkūs ir Krosa kolns, taidu nūsaukumu dabōjīs nu tō, ka obas molas ir stōvī kraujainas apmāram 15 metru augstumā. Pa tōm aug egļu, elķķū un cytu kūku mežs, garum tak strautēšs, ir lēli un mozi akmini, pavasarūs zīd vyzbulēs. Vyspōr ļūti skaista vīta.

Sintija LUDBŌRŽA,
8. klase

būjōjūmi, laupeišonas un slepkaveibas — treša vīta, pārn 28 lītas.

Žurnalisti uzsynōja ari par tīsu materiālū apgōdi, darbinīku olgom. Pīmāram, K. Valdemieram tei ir mozōka nakai vīnam ūtram pogosta vacōkajam.

Radikāls Latgolas apgobola tīsas darbeibas paōtrīnōjums sagaidams tyvōkā nōkūtnē, kod Rēzeknes Augstskulā studejas beigs vairōki dasmytū tūpūsūs jurīstū.

Kod beja atbyldāts uz daudzīm žurnalīstu vaicōjumīm, K. Valdemiers jīm lyudze, atspūļōjūt tīsas procesus par seksuālū vardarbeibu, ryupeīgōk nakai leidz šam godōt par cītušūs naatpazeišonu un šys ir tys gadējums, kod absolutais atklōtums un demokrateja var tikai kaitēt.

PASYUTIT SOVU NEDEĻAS
LAIKKROKSTU

"ZEMTURS"! Jo Tev sātā nav "Zemtura" un Tu jō nalosi, tod ari Tevis poša nav! Bet tai tok navar byut! Vīneigais pasaulē izdavums latgaļu volūdā ir cineīgs byut kūpā ar kotru!

CAUNIŠU GRAVA

Stōsta, sēnsenejūs laikā, kur tagad ir Myurinīki un Cauniši, pōri gōjuši šlyudūni un izveidōjuši dzīļu gravu, kurā sanasī gon lēli, gon mozi akmini — tū sauc par Caunišu gravu.

Sintija LUDBŌRŽA,
8. klase

TEIKA PAR NAUDU

Pastōsteišu, kū maņ atklōja vacōmōte. Jei prota stōsteit par laikīm, kod nauda vēj staigōjuse pa pasauli un kurs jū nūčeris, tam pidarējuse.

Kaidis veirs vālu vokorā gōjīs uz mōjom. Nu kurīnes, tū nazynu, bet, radzādams, ka dreizi pōrsteīgs tymša, nūdūmōjīs pōrnakšņōt kaidōs svešōs mōjōs. Dreiz īraudzējis ceļa molā un, nagribādams traucēt saimīnīkus, dūmōjīs īleist škyunī. Atvēris durovas, īraudzējis raibu gūvi, nūdūmōjīs, ka tei slyma, un gōjīs uz ustobu. Saimīneicai prasējis: "Voi slymajai gūvei navajaga paleidzeibas?" nomamōte nasaprotuse, kas par gūvi, ka šai taidas vyspōr naasūt. Gōjuši skateifīs, bet škyunī tukša vīta. Tod nu saprotūši, ka gūvs bejuse nauda.

Gunita MEIKSTUMA,
8. klase

NAUDAS LŌDE

Munas vacvacmamas mōtei Zuzannai gadējis tai. Nakti sapynā redzējuse ļaunovu, kura sacējuse: "Aizej pi pērts un īzrūc bedrī, fi tu atrassi naudas lōdi!" Pasamūduse reitā, Zuzanna sasaukuse kaimīņus un gōjuši rakt. Leidz pušdīnlaikam rokuši, bet nikō naatrodūši. Pēški kaida lōpsta nūskrapstējuse pret kū cītu. Rokuši tōļōk, atrokuši lōdi un grībejuši ceļt augšā, bet kaidis veirs nūdūmōjīs, ka jam byušuēt par moz īdūtōs naudas un teicis, ka aizīs pēc brōļa. Pēški naudas lōde pazuduse un zeme poša aizabārusēs cīt. Tys tōpēc, ka veirs bejīs skūps. Vēļōk otkon grībejuši atrakt šū naudas lōdi, bet tys nav īzadevīs.

Gunita MEIKSTUMA,
8. klase

RYUČU KOLNS

Taidis ir Myurinīkūs un nūsaukumu dabōjīs nu tō, ka tī dzeivōjīs vecēits Ryucs.

Sintija LUDBŌRŽA,
8. klase

DZIDRA BRUZGULE,
BOKŌNŪS, DEKŠŌRU
POGOSTSLATVEJA
STYKLA BRĪSMŌS

Jau padūmu laikā, strōdōjūt Varakļōnu sivišu frīzātōvā, uzatrauču, ka myusu mozajā nīka frīzātōveņā dīnā atkrītumūs izmatom vīdeji desmit buteles. Bet cik taidu frīzātōvu Reigā un cik vysā Latvejā, cik dīnu, mēnešu un cik godu?... Nav jōbyut matematīkam, lai aprēķinōtu — skaitli īspaideīgi, astronomiskī. Bet tagad, kod asom kungī un saimīnīki sovā zemē, sovōs mōjōs, voi šei aina mainējusēs? Tymā laikā beja taida anekdote: nūdevu tukšōs buteles un nūpērku jaunu auto. Par kū auto pērksīm šūdiņ.

Kaidu dīnu, nu Dekšōrem braucūt ar velosīpedu caur Gryuženīkim uz Varakļōnim (uz tō ceļa ir gaters) lobajā pusē vīn saskaitēju 42 tukšas dažaidu marku un izmāru dagveina buteles. Ari aporta lauka teritorejā, — labi jo saimīnīks nabyus kyutrs un salaseis, jo nā...

Ir meži tyvōk piļsātōm un kotrs vīļōk īzbraucams, dobas skaistumā sirdi veļdzejūšs kluss, zaļš styureits pīgruzōts ar stykla un dažaida cyta satura māslu čupom. Komunalūs mōju atkrītumu tvertnes apkrautas golvonūkōrt ar buteļu kolnīm lēlūs apjūmūs. Cik taidu vēj personeīgūs mōju, kur nu dagungola, nu durovū priškas vys samasts preteja grōvī. Pēc principa — na muna cyuka... Un cik gon grōvu, cik ceļu, cik pogolmu un taidu tvertņū ar kaudzem Latvejā? Kas spētu izskaitēt, cik kvadrātmētru, cik hektaru aizjam šōs myužam nasadolūšūs vīlu izgōztuves?

Ti ir prōtam naaptverami skaitli, bet šei jau ir tikai medaļas ūtrō puse, pyrmō — na mozōk satraucūša taidas taras īgīve. "Rojāļa bums" aktuāls vysai myusu tautai. Tik piejams dzērīngs (naskaitami dīnnakts īgōdes punkti kotrā apzēivōtā vītā un saleidzrynūši lāti), pēc kura lītōšonas stypti veiri, nareti ari sīvas, kreit kai mušas nu aerosola. Tai bārni palik bez padūmdevēja, lai ari na kvalitatīva, īzauguši uz šōm "Rojāļa" ilom naz voi byus kōrteīgi sovas zemes saimīnīki. Jo K. Ulmaņa laikā lepōjamēs ar kōrteību, tys ir, kulturu, kod "plātīzera" splōvīngs, nūmasts papiross voi sītīngs zyrgam beja nūvārtāts latūs, tod kur tagad asom nūnōkūši? Likas,

ceļa tōļōk vairs nav, taitod, jōapsatōj un jōpadūmōj vysīm — pogostu padūmu un piļsātu dūmu golvom, īrednīm, policejai, skūlom, deputatīm, jōlik vysī prōti kūpā. Pat bazneicai, myusu cīnejamajam Boldāna kungam jōsyt vysūs tūrpu zvonūs, jōnūsauc mōceibōs un jōmūdnyoj tauta. Jōizdūmōj taidi lykumi un jōpījam lāmumi, lai sovas mōjas sakōrtōtu poši, jo naatnōks jau "laimes lōcs" nu A. Upeiša "Syunu cīma zānim".

Kū gon montōjumā atstōsim sovīm bārnim — alkohola degradātus smedziņus un mīsu, ar vīglu rūku jīm-tus un nalīteīgi īzsaimnīkōtus kredītu pōrōdus, un māslym un styklīm aizgōņeitu naapstrōdōtu zemi, kura varbyūt tikai Postora dīnā, kod zeme degs un guņ īzkauseis vysu, atsateirēsīs nu taidas naganteibas. Bet tys jau nōkamajom ērom. Ar kū mes varēsīm īt Eiropā? Ar "Rojāļa" degradātīm smedzinīm, myužēigīm atkrītumīm jīm byusīm par kōjslauki. Myusīm vysupyrms jōīsavauca kōrteiba un vyspōr saimīnīkōšona. Kod kļusīm cīļveceīgi, tod ari par Eiropas sabīdreibu varēsīm dūmōt.

VINETA LŌCĀNE,
ŌZINĪKI, DEKŠŌRU
POGOSTS

Skaista muna tāvu zeme
Par vysom zemeitem —
Augsti kolni, dzili grōvi,
Vysi pylni butelem.
Ogrōk tōs par pōra grašīm
Jēme kotrā veikalā,
Tagad, kod tōs pidar pošīm,
Svižam svešā atmotā.
Lavīts ņyu ir dykti bogōts —
Nateik īi nikas vairs globōts.
Vys, kas līks, tū ōrā mēžam
Lai voi pošī syudūs sēžam.
Pošvaldeiba pīver acis:
— Voi tod tōdēļ jōceļ tracīs?
Tys nikas, ka bārnu bārnim
Zemi atstōšim kai ārmīm.
Lai tod pasaver, kai senči
Dzeivōja kai eisti pleņči.
Uz vysu tīm bej nūsaspļaut,
Nais vēlti pyuleitīs.
Un, kod kaidreiz myusu bārnim
Skulā tautasdzīsmes teiks,
Tod jī sovu tāvu zemi
Četrōs rīndōs ītai sveiks:
"Skaista muna tāvu zeme
Par vysom zemeitem —
Augsti kolni, dzili grōvi,
Vysi pylni butelem".

E. KARŪDZNĪKS
PROTESTS
PROTESTJŅŅ

Mani kaitynoj kungu A. Jurkāna, Buorbaļa i cytu jīm leidzeīgūs agresīvuo opozīceja latgaļu pareizraksteibas jaunajīm nūteikumīm (1996. g.). Itī reakcionari sirdeīgi apkaroj dzymtuos volūdys progresīvū atteisteību, kū jāni nūteikumi eistynoj. Jī styurgaļveīgi turīs pi nūvacuojušūs 1929. goda ortografejis... A byutu pi kuo! Breineīgu zalta gabaleņu atroduši! Vacuo ortografeja, kaida epītafeja tovam kopam dereitu,

tovu myužu vierteitu? "Kaidu raizi dzeivuoja, volūdeņu krūpļuoja... Beidzūt aizvuoce tū smieris, — vaira pīminēt nav vierts." Nava pamatuots jūs apgolvuojums, ka vacuos paudzīs laseituoji jaunū ortografeju totali nūraidūt. As, pīmāram, byudams 77 godu vacumā, apspevīti ī atbolstu itū ortografeju! Tok vīnlaiceīgi ī kritīzeju tū kai vēļ napīteikami radikalū! Uzskotū, ka sevkura volūda, kurai līgta atteisteiba, nūlamta atmīeršonai. Vai itī opozīcejis censūni patīšam grybātu nūmīerdēt ari myusejū! Ar sveicīni redakcejai!

ŽAUGA

KULTURAS
DŽUNĢLŪS

Lozungs augstōs sferēs volda —
Kulturu uz tērga golda!
Ka tik safrīzeita čaula,
Ni kādula, ni mugurkaula.
Jaunā godā Začu solā
Tukšas dzērnavēņas mola:
Dzīsmūļōja itāļjano,
Porgants, Jarāns otkon pjano;
Šaidi taidi teksteni,
Samūcēiti peksteni,
Nūsleikuši aksiomā —
Skaist' ir ņujorkā ī Romā.
Miss un misters kotrā mīstā
Buldurej kai mednī rīstā:
Itys tautas svīksts un krējums
Kulturā lēls īguļdējums!

POEMA PAR PĪNU

Vīncai iztacynōts vārs,
Jōatver byus dīnnakts bārs.
Čyukst jys panōkumu drudzī:
— Valns, kas tys par spēku rudzī!
Apsver Vīncā — asu drūs,
Policeists jau nauzīss,
Nasabeistu sābru ļaužu —
Ni maņ skauž, ni es jīm skaužu.
Vīncā kotram maun ar skruzi —
— Naapsmōdēj munu bryuzī!
Ir, kas grīb tīm pīkim ļautīs,
ņyu nu sābru naatsakautīs:
Tāi kai vuts, kai suteles
Lein pi Vīncas buteles.
Līlej sābri: — Tōčka tova
Loba'monta tērgōtova!
Klienturu vysu sutku
Meižūļoj ap Vīncas budku.
Začu Vīļs reiz saceļ traci,
Sūlei Vīncam dūt pa aci.
Nu tōs dzyras, soka Vīļs,
Jys pat lāgā naisīļs.
I pat vecīneites kuslas
Nareibštū nu taidas suslas!
Byutu šys nu spīrta taisējs,
Navys cyku myltus maisejs...
Vīncā ceļās: — Mani vaiņōt?
Tyuleņ prosu atsavaiņōt,
Cytaišī es itū zānu
Izsvītīs kai začalānu!
Vōrds par vōrdam — spolva gaisā,
Dyures pretīnīku paīsa,
Ašņojs, škeibs ī klybs jau kas,
Kauja lēla — kai pi Knīpskas...
Trauksme tyvu, trauksme tōli, —
Jōnūmīrīnoj šī brōli.
Atrauc veiri spūžom pūgom —
Bankrots krūgeram un krūgam;
Bryuveram un duellantīm
Jōatbīļd pēc lykumpantīm...

ZEMTURS

LATGOLAS NŪVODA
NEDEĻAS LAIKKROKSTS

Dybīnōtōjs — A. Rancāna izdevnīceiba,
posta īndekss — 3053.

Golvanais redaktors A. Rancāns
Redaktors J. Elksnis

Masu informacejas leidzēja registracejas
apīceiba Nr. 1609, īznōk nu 1994. goda
30. decembra četras reizes mēnesī —
pīktdīnōs. Izdevēja nūreķīnu kōnts
Latvejas Unībankas Preiļu nūdaļā
Nr. 468425, kods 310101900.
Izdevēja adrese: A. Upeiša ilā 3—49,
Preiļi, LV-5301, tōļrunis 8-253-21516.
I īspīdīlksne, Līvījas Kalvānes
datōrsalykums un Solveīgas Sarkanēs
datōrmakētōšona, īspīsta SIA "Latgales
druka" Bazneicas ilā 28,
Rēzekne, LV-4601.

REDKOLEGEJA